

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av tullagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att till tullagen fogas en bestämmelse om betalningsordningen för fordringar. Medel som uppburits eller indrivits hos den betalningsskyldige samt medel som har erhållits ur en säkerhet skall först användas till betalning av tullskuldkapitalet. Till övriga delar motsvarar betalnings-

ordningen huvudsakligen den betalningsordning enligt lagen om skatteuppbörd som nu tillämpas. Tullmyndigheten kan dock från fall till fall även besluta annorlunda om betalningsordningen.

Lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

MOTIVERING

1. Nuläge och bedömning av nuläget

Bestämmelser om fastställande, uppbörd, betalning och indrivande av tullar finns både i Europeiska gemenskapens lagstiftning och den nationella tullagstiftningen. Tullverket fastställer och uppbär tullarna och redovisar dem vidare till skattetagarna, vilka är finska staten och Europeiska gemenskaperna. Tullarna är Europeiska gemenskapernas egna medel som tas med i Europeiska unionens budget. Med undantag av medlemsstaternas uppbördsprovision på 25 procent krediteras tullavgifterna till Europeiska gemenskapernas kommission. Övriga poster som uppbärs genom förtullningsbeslut eller beslut om efteruppbörd är nationella medel som redovisas till finska staten.

Enligt den sista meningen i 30 § tullagen (1466/1994) används de medel som erhållits av den tullskyldige till betalning av tull i den ordning som stadgas om skatt i lagen om skatteuppbörd (611/1978). Enligt 4 c § 1 mom. lagen om skatteuppbörd används de medel som uppburits eller indrivits hos den skattskyldige till betalning av skattefordran så, att ur medlen betalas först huvudsakligen räntor på fordran samt eventuella administrativa påföljder och först därefter tullar och skatter.

Om statens skyldighet att uppbära och kreditera egna medel till kommissionen föreskrivs i bestämmelserna om gemenskapernas egna medel. Enligt Europeiska unionens råds beslut 2000/597/EG, Euratom om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel skall medlemsstaterna uppbära tullavgifter i enlighet med nationella lagar, förordningar och administrativa bestämmelser. Enligt rådets förordning (EY, Euratom) nr 1150/2000 om genomförande av det nämnda beslutet skall medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att det belopp som motsvarar de fastställda anspråken tillhandahålls kommissionen. För försenad kreditering skall dröjsmålsränta betalas. Enligt gemenskapsrättens ledande principer får inte gemenskapernas egna medel försättas i en sämre situation än nationella medel.

Lagen om skatteuppbörd har stiftats med tanke på enbart sådana skatter och avgifter som inte uppbärs av tullverket och som skall redovisas till nationella skattetagare. Enligt 30 § tullagen är tullar och skatter formellt likställda i fråga om betalningsordningen. Då både tullar och skatter uppbärs mot tullräkning leder en tillämpning av betalningsordningen enligt lagen om skatteuppbörd i fråga om del prestationer dock till ett sådant slutresultat att gemenskapernas egna medel relativt sett försätts i en sämre situation än de natio-

nella medlen totalt sett. En del prestation som erhållits hos den tullskyldige räcker kanske t.ex. endast till betalning av betalningsanskränning och förseningsränta och inte alls till utdelning för tull- och skattekapitalen. Enligt det krav på jämlik behandling som förutsätts i gemenskapsrätten skall även medel som erhållits ur delprestationer delas mellan gemenskaperna och staten.

Största delen av de tullar och skatter som tullverket uppbär betalas på det sätt lagen förutsätter. Bestämmelsen om betalningsordning har i praktiken betydelse främst vid de förtullningar som gäller kontantkunder och som utgör mindre än två procent av de påförda tullarna.

Med tanke på rättslägets tydlighet och ordnandet av tullverkets bokföringssystem är bestämmelsen om tillämpning av betalningsordningen enligt lagen om skatteuppbörd i 30 § i den gällande tullagen otillfredsställande.

2. Föreslagna ändringar

Det föreslås att till tullagen fogas en ny 30 a §, där det bestäms om hur medel som uppburits eller indrivits hos den betalningsskyldige eller som har erhållits ur en säkerhet skall användas till betalning av olika skatte- eller avgiftsfordringar och även i övrigt anvisas. Om användning av medel som erhållits hos den tullskyldige bestäms i nuvarande 30 §. Enligt paragrafens sista mening används de medel som erhållits hos den tullskyldige till betalning av tull i den ordning som bestäms om skatt i lagen om skatteuppbörd. Det föreslås att bestämmelsen till denna del stryks ur lagen.

I propositionen föreslås att den nuvarande betalningsordningen ändras så, att medel som har uppburits eller indrivits hos den betalningsskyldige eller erhållits ur en säkerhet först skall användas till betalning av tullskuldkapitalet. Målet med propositionen är att klargöra det rådande rättsläget genom att till tullagen foga en sådan tydlig och okomplicerad bestämmelse om betalningsordningen som är godtagbar med hänsyn till gemenskapens lagstiftning.

Med hänsyn till gemenskapsrätten är det tillräckligt att i fråga om gemenskapernas

egna medel och de nationella medlen följa ett neutralt system, där medel som uppburits eller indrivits fördelas i förhållande till gemenskapernas egna medel och de nationella medlen till förmån för gemenskaperna och staten. Ett sådant system är emellertid i administrativt hänseende så komplicerat och tungrott att de kostnader som systemet åsamkar är större än de fördelar som användningen kan beräknas ge.

Den föreslagna betalningsordningen, där de medel som erhållits först används till betalning av tull, är totalt sett ändamålsenligare med tanke på både förvaltning och de betalningsskyldiga. Dessutom förutsätter gemenskapens tullagstiftning i de flesta fall att full säkerhet ställs för en tullskuld som uppkommit eller eventuellt kommer att uppkomma. Då skall tullarna i varje fall betalas ur säkerheten, oberoende av andra poster som uppbärs enligt samma beslut.

Enligt 1 mom. i den 30 a § som föreslås bli fogad till tullagen skall de betalningar som den betalningsskyldige specificerat riktas till de förtullningsbeslut och beslut om efteruppbörd som den betalningsskyldige angett. Ur förvaltningsmässig synvinkel är det förnuftigt att utgå från att betalningen fördelas mellan olika beslut enligt den betalningsskyldiges önskan. Ospecificerade prestationer som erhållits hos den betalningsskyldige samt medel som erhållits ur säkerheter anvisas för förtullningsbeslut och beslut om efteruppbörd i beslutens ordningsföljd med början i det äldsta beslutet. Momentets andra mening motsvarar i sak den första meningen i 4 c § 4 mom. lagen om skatteuppbörd.

I den första meningen i den föreslagna paragrafens 2 mom. bestäms om att medel som uppburits eller indrivits hos den betalningsskyldige samt medel som erhållits ur en säkerhet först skall användas till betalning av tullskuldkapitalet. Bestämmelsen är nödvändig eftersom gemenskapens egna medel inte får försättas i en sämre situation än nationella medel, vilket nu är fallet i fråga om betalningsuppskovsränta och förseningsränta. Enligt momentets andra mening används medel som uppburits eller indrivits hos den betalningsskyldige samt medel som erhållits ur säkerheter efter betalning av tull till betalning av fordran enligt varje särskilt förtullnings-

beslut och beslut om efteruppbörd i följande ordning: 1) betalningsuppskovsränta, 2) förseningsränta, 3) tull-, skatte- eller avgiftshöjning och felavgift, 4) nationella skatter och avgifter. Meningen motsvarar i sak 4 c § 1 mom. lagen om skatteuppbörd.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. bemyndigas tullmyndigheten att från fall till fall avvika från betalningsordningen enligt 1 och 2 mom. Enligt momentets första mening kan tullmyndigheten i enskilda fall förhindrande av preskription av fordran eller för säkerställande av kreditering av tull rikta in betalningen på annat sätt än vad som bestäms i 1 mom. Tullmyndigheten skall för det första ha rätt att pröva huruvida betalningen skall riktas till det beslut som den betalningsskyldige har anvisat, eller inte. Bemyndigandet är nödvändigt bl.a. för förhindrande av preskription av fordran i en sådan situation, där den betalningsskyldige har anvisat betalningen till det senaste beslutet samtidigt som det äldsta beslutet riskerar att inte kunna indrivas på grund av preskription av fordran. Tullmyndigheten skall även kunna pröva huruvida en ospecificerad prestation skall riktas till det äldsta beslutet eller inte. Denna prövningensmöjlighet är nödvändig bl.a. i ett sådant fall, där staten är skyldig att kreditera obetalda tullar till Europeiska gemenskaperna och där anvisning till det äldsta beslutet innebär att en betalning eller medel som erhållits ur säkerheter riktas till beslut, genom vilka inga tullar har uppburits. En sådan anvisning av medel leder till mera administrativt utredningsarbete och högre kostnader än vad som skulle vara fallet om tullmyndigheterna haft möjlighet att rikta betalningen eller de medel som erhållits ur säkerheter till sådana beslut, enligt vilka de tullar som uppburits skall krediteras till Europeiska gemenskaperna ur finska statens budgetmedel.

Enligt den andra meningen i den föreslagna paragrafens 3 mom. kan tullmyndigheten för säkerställande av en jämlik behandling av skattetagarna i enskilda fall också använda medel som erhållits hos den betalningsskyldige i annan ordning än den som följer av 2 mom. Även om utgångspunkten är ett system där delprestationer först riktas till tullar, bör tullmyndigheten också ha rätt att i stället för ordningen enligt det föreslagna 2 mom.

tillämpa ett neutralt system i de fall där det ur förvaltningsmässig synvinkel är ändamålsenligt och det med tanke på en jämlik behandling av skattetagarna är motiverat. Bemyndigandet kan användas om beloppet av tullarna är stort och det är osäkert om den betalningsskyldige förmår betala beloppet av både tullar och andra skatter och avgifter. Sådana situationer är i synnerhet de fall som avses i artiklarna 218.3 och 220.1 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inga nämnvärda verkningar på avkastningen av skatteintäkter och inga betydande verkningar på statens eller skattetagarnas ekonomi.

Betalningsordningen har i praktiken betydelse endast för uppskattningsvis cirka två procent av de tullar som påförs och även då endast i de fall då tullarna inte betalas i tid. Propositionen har inte några betydande statsekonomiska verkningar.

Genom att det föreslagna förfarandet förenklar och klarlägger strukturen hos Tullstyrelsens nya reskontrasystem samt sänker kostnaderna för planering och underhåll av systemet minskar det administrativa arbetet. Den nya betalningsordningen möjliggör även att reskontran som sådan till mycket stor del överensstämmer med den bokföring av tullar som Tullstyrelsen för samt med det system för kreditering som hänför sig därtill. Utökningsväsendets datasystem måste dock ändras så, att de motsvarar den nya betalningsordningen.

Den betalningsskyldiges räntebelastning minskar jämfört med nuläget i de fall då den betalningsskyldiges delprestation inte efter betalning av tullar räcker till för betalning av dröjsmålspåföljderna. Generellt sett har dock propositionen inte några betydande ekonomiska verkningar för den betalningsskyldige.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samarbete med Tullstyrelsen.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Det föreslagna systemet kan tillämpas först efter det att tullens nya reskontrasystem ta-

gits i bruk. Avsikten är att systemet skall tas i bruk under våren 2003.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

Lag

om ändring av tullagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tullagen av den 29 december 1994 (1466/1994) 30 §,
sådan den lyder i lag 1378/1997, och
fogas till lagen en ny 30 a § som följer:

Betalning av tull

30 §

Beträffande följderna av försenad betalning av tull samt indrivning av tull i utsökningsväg och säkerställande av indrivning av tull tillämpas, om inte något annat bestäms i gemenskapens lagstiftning, bestämmelserna i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995), lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961), med undantag för bestämmelserna om grundbesvär, samt bestämmelserna i lagen om säkerställande av indrivningen av skatter och avgifter (395/1973).

30 a §

De betalningar som den betalningsskyldige specificerat används till betalning av de fordringar som påförts genom sådana förtullningsbeslut och beslut om efteruppbörd som den betalningsskyldige har anvisat. Medel som erhållits ur ospecificerade prestationer samt ur säkerheter används till betalning av

fordringar enligt beslutens ordningsföljd börjande med det tidigaste beslutet.

Medel som uppburits eller indrivits eller som erhållits ur säkerheter används först till betalning av genom beslut påfordrad tull. Efter det används medlen till betalning av fordran i följande ordning:

- 1) betalningsuppskovsränta,
- 2) förseningsränta,
- 3) tull-, skatte- eller avgiftshöjning och felavgift,
- 4) nationella skatter och avgifter.

Tullmyndigheten kan i enskilda fall för förhindrande av preskription av fordran eller för säkerställande av kreditering av tull fördela betalningar på annat sätt än vad som bestäms i 1 mom. För säkerställande av en jämlik behandling av skattetagarna kan tullmyndigheten i enskilda fall även använda medel från den betalningsskyldige i annan ordning än den som bestäms i 2 mom.

Denna lag träder i kraft den _____ 2003.

Helsingfors den 24 januari 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Sauli Niinistö*

Lag

om ändring av tullagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tullagen av den 29 december 1994 (1466/1994) 30 §,
sådan den lyder i lag 1378/1997, och
fogas till lagen en ny 30 a § som följer:

Gällande lydelse

Betalning av tull

30 §

Beträffande följderna av försenad betalning av tull samt indrivning av tull i utsökningsväg och säkerställande av indrivning av tull tillämpas, om inte något annat bestäms i gemenskapens lagstiftning, bestämmelserna i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995), lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961), med undantag för bestämmelserna om grundbesvär, samt bestämmelserna i lagen om säkerställande av indrivningen av skatter och avgifter (395/1973). *Den medel som erhållits av den tullskyldige används till betalning av tull i den ordning som bestäms om skatt i lagen om skatteuppbörd (611/1978).*

Föreslagen lydelse

Betalning av tull

30 §

Beträffande följderna av försenad betalning av tull samt indrivning av tull i utsökningsväg och säkerställande av indrivning av tull tillämpas, om inte något annat bestäms i gemenskapens lagstiftning, bestämmelserna i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995), lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961), med undantag för bestämmelserna om grundbesvär, samt bestämmelserna i lagen om säkerställande av indrivningen av skatter och avgifter (395/1973).

30 a §

De betalningar som den betalningsskyldige specificerat används till betalning av de fordringar som påförts genom sådana förtullningsbeslut och beslut om efteruppbörd som den betalningsskyldige har anvisat. Medel som erhållits ur ospecificerade prestationer samt ur säkerheter används till betalning av fordringar enligt beslutens ordningsföljd börjande med det tidigaste beslutet.

Medel som uppburits eller indrivits eller som erhållits ur säkerheter används först till betalning av genom beslut påförd tull. Efter det används medlen till betalning av fordran i följande ordning:

- 1) betalningssuppskovsränta,*
- 2) förseningsränta,*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3) tull-, skatte- eller avgiftshöjning och felavgift,

4) nationella skatter och avgifter.

Tullmyndigheten kan i enskilda fall för förhindrande av preskription av fordran eller för säkerställande av kreditering av tull fördela betalningar på annat sätt än vad som bestäms i 1 mom. För säkerställande av en jämlik behandling av skattetagarna kan tullmyndigheten i enskilda fall även använda medel från den betalningsskyldige i annan ordning än den som bestäms i 2 mom.

Denna lag träder i kraft den _____ 2003.